

فراوانی لیشمانیوز پوستی افراد مراجعه کننده به مرکز بهداشت در شهر بم طی

سال های ۱۳۸۳-۱۳۷۹

دکتر محمدرضا افلاطونیان^۱، دکتر ایرج شریفی^۲

دریافت مقاله: ۸۴/۲/۳ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۸۴/۱۱/۲۵ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۸۵/۳/۲۰ پذیرش مقاله: ۸۵/۳/۲۸

چکیده

زمینه و هدف: لیشمانیوز پوستی یکی از معضلات بهداشتی جهان به ویژه کشورهای گرمسیری و نیمه گرمسیری از جمله ایران به شمار می آید. تعداد موارد جدید سالانه آن به بیش از ۱/۵ میلیون نفر رسیده است. این بیماری به دو فرم اپیدمیولوژیکی در ایران گزارش شده است. نوع خشک (نوع شهری) که عامل آن لیشمانیا تروپیکا و نوع مرطوب (نوع روستایی) که عامل آن لیشمانیا ماژور می باشد. شهرستان بم یکی از کانون های قدیمی این بیماری است که در جنوب شرقی ایران در فاصله ۱۸۵ کیلومتری از مرکز استان کرمان قرار گرفته است. جمعیت این شهرستان در سال ۱۳۸۲ معادل ۲۴۲۴۳۸ نفر بود. نظر به این که با وقوع زلزله شرایط انتقال بیماری فراهم شده است، هدف از این مطالعه تعیین وضعیت بیماری در یک سال بعد از زلزله در مقایسه با موارد آن طی ۴ سال قبل از زلزله می باشد.

مواد و روش ها: این مطالعه توصیفی می باشد که اطلاعات مربوط به بیماران مطابق فرم طراحی شده جمع آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. از آن جا که واحدی جهت تشخیص و درمان بیماران در مرکز بهداشت شهرستان بم ایجاد شده و خدمات مؤثری را ارائه می نماید، اکثریت بیماران به این مرکز مراجعه و خدمات درمانی دریافت می نمایند. به این ترتیب اطلاعات جمع آوری شده در دفاتر این مرکز ثبت و قابل اطمینان و دارای اعتبار می باشند.

یافته ها: این بررسی نشان می دهد گرچه در مجموع بروز بیماری در سال های ۷۹ لغایت ۸۳ اختلاف معنی داری نداشته ولی در ماه های آذر، دی، بهمن و اسفند سال ۱۳۸۳ (سال بعد از زلزله) نسبت به ماه های مشابه سال های قبل افزایش داشته است ($p < 0.05$). در طی پنج سال، سن ابتلا رو به افزایش بوده و این اختلاف در جنس مؤنث بیشتر صورت گرفته است و هیچ گونه اختلاف معنی داری بر حسب سال و محل زخم، تعداد زخم، محل زندگی و ملیت مشاهده نگردید.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان می دهد گرچه با توجه به آندمیک بودن لیشمانیوز پوستی در منطقه و فراهم شدن شرایط انتقال آن در پی زلزله پنجم دی ماه ۱۳۸۲ افزایش ناگهانی موارد بیماری انتظار می رفت ولی احتمالاً اقدامات بهداشتی صورت گرفته مانع از بروز بیش از حد موارد جدید بیماری شده است.

واژه های کلیدی: لیشمانیوز جلدی، بم، زلزله

مقدمه

لیشمانیوز پوستی یکی از معضلات بهداشتی جهان به خصوص در کشورهای گرمسیری و نیمه گرمسیری به شمار

می آید. این بیماری با اشکال مختلف بالینی، جمعیتی معادل ۱۴ میلیون نفر را در جهان آلوده نموده و دامنه پراکندگی آن در سال های اخیر از مرز ۸۸ کشور گذشته و حدود ۳۵۰

۱- (نویسنده مسئول) مربی و عضو هیأت علمی گروه آموزشی بیماری های بهداشت استان، دانشگاه علوم پزشکی کرمان

تلفن: ۰۳۴۱-۲۱۱۳۸۰۹، فاکس: ۰۳۴۱-۲۱۱۲۷۹۴، پست الکترونیکی: mraflatoonian@yahoo.com

۲- استاد گروه آموزشی انگل شناسی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان